

OBTĚŽOVÁNÍ NA ULICI A FENOMÉN "CAT-CALLING"

ZÁVĚREČNÁ TISKOVÁ
ZPRÁVA

O projektu

V rámci osvěty o fenoménu "cat-calling" a obtěžování na ulici byl neziskovou organizací Beat Sexism CZ, která se také zaměřuje na šíření povědomí o této problematice, vytvořen krátký dotazník. Obtěžování na ulici či pouliční obtěžování (anglicky street harassment) je forma primárně sexuálního obtěžování, které spočívá v nevyžádaných komentářích se sexuálním podtextem, provokativních gestech, troubení, hvízdání, obnažování, osahávání a stalkingu na veřejných místech jako jsou ulice, obchodní centra nebo veřejná doprava. Tzv. "cat-callingem" se poté rozumí forma pouličního obtěžování, kdy muž hvízdá, pokřikuje či se jinak nevhodně snaží upoutat pozornost ženy.

Sběr dat probíhal online anketní formou od 17. 10 do 31. 10. 2020. Odkaz na dotazník byl šířen převážně mezi uživatelkami sociálních sítí, a to přes Instagram a skrze sdílení ve facebookových skupinách. Odpovědi vyplnilo celkem 1677 žen.

OBSAH

1. SHRnutí VÝSLEDKŮ
2. OBTĚŽOVÁNÍ NA ULICI
3. ZAŽITÉ FORMY A MÍSTO SEXUÁLNÍHO OBTĚŽOVÁNÍ
4. REAKCE A VYPOŘÁDÁNÍ SE SE SEXUÁLNÍM OBTĚŽOVÁNÍM

1. SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ

Dle svých slov se se sexuálním obtěžováním na ulici setkala drtivá většina dotazovaných žen (1626 ze 1677). První zkušenost s ním udávají mezi 13 a 16 roky věku (69,8 %).

Nejčastěji se tyto ženy setkaly s nějakou formou verbálního obtěžování, jako je pohvizdování nebo pokřikování (27,1 %), časté jsou ale i komentáře týkající se vzhledu (18,8 %) nebo zírání (17,1 %). Fyzické projevy jako je osahávání nebo agresivní osahávání se také vyskytují relativně často (21,3 %).

Jako místo, ve kterém k obtěžování dochází, byla nejčastěji zmiňována ulice (33,1 %), ale i zastávky (15,8 %) nebo přímo městská hromadná doprava (15,5 %). Mezi odpověďmi se ale vyskytla i jiná veřejná, ale i neveřejná prostranství (parky, obchody, ale i kulturní zařízení).

Celkem 23,2 % dotazovaných žen uvedlo, že na obtěžování nijak nereagovaly, 54,6 % potom takovou situaci vyřešilo odchodem z místa, kde k němu došlo. Jen malá část se proti takovému jednání ohradila, ať už slovně nebo fyzicky, nebo takovou situaci vyřešila jinak.

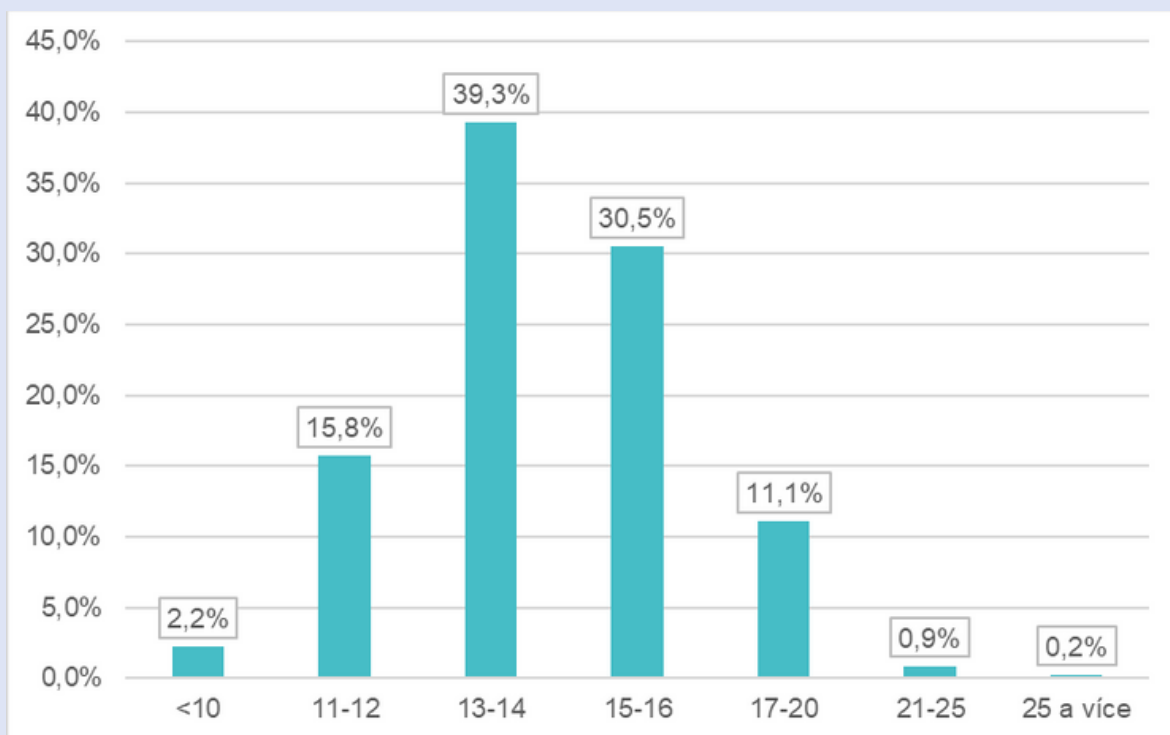
Zkušenost se sexuálním obtěžováním neměla žádný vliv na 34,8 % dotazovaných, naproti tomu 43,9 % udává, že od té doby cítí strach nebo úzkost z toho, že by se taková situace mohla opakovat, a 15,8 % žen raději změnilo cestu, kudy dříve chodívaly. S tím souvisí také poslední otázka, kde 9 z deseti žen udává, že se večer o samotě po cestě domů necítí bezpečně.

Při interpretaci výsledků je třeba mít na paměti omezenou externí validitu danou zkreslením samovýběrem a způsobem sběru dat soustředujícím se na uživatelky sociálních sítí.

2. OBTĚŽOVÁNÍ NA ULICI

Celkem 97 % žen, které se zúčastnily průzkumu, uvedlo, že se setkaly s nějakou formou sexuálního obtěžování na ulici. Nejčastěji, tj. cca ve 40 %, první taková zkušenost proběhla už mezi 13. a 14. rokem věku, zhruba u třetiny dívek potom o rok až dva později.

Graf č. 1: "V jakém věku jste se poprvé setkala s obtěžováním na ulici?"

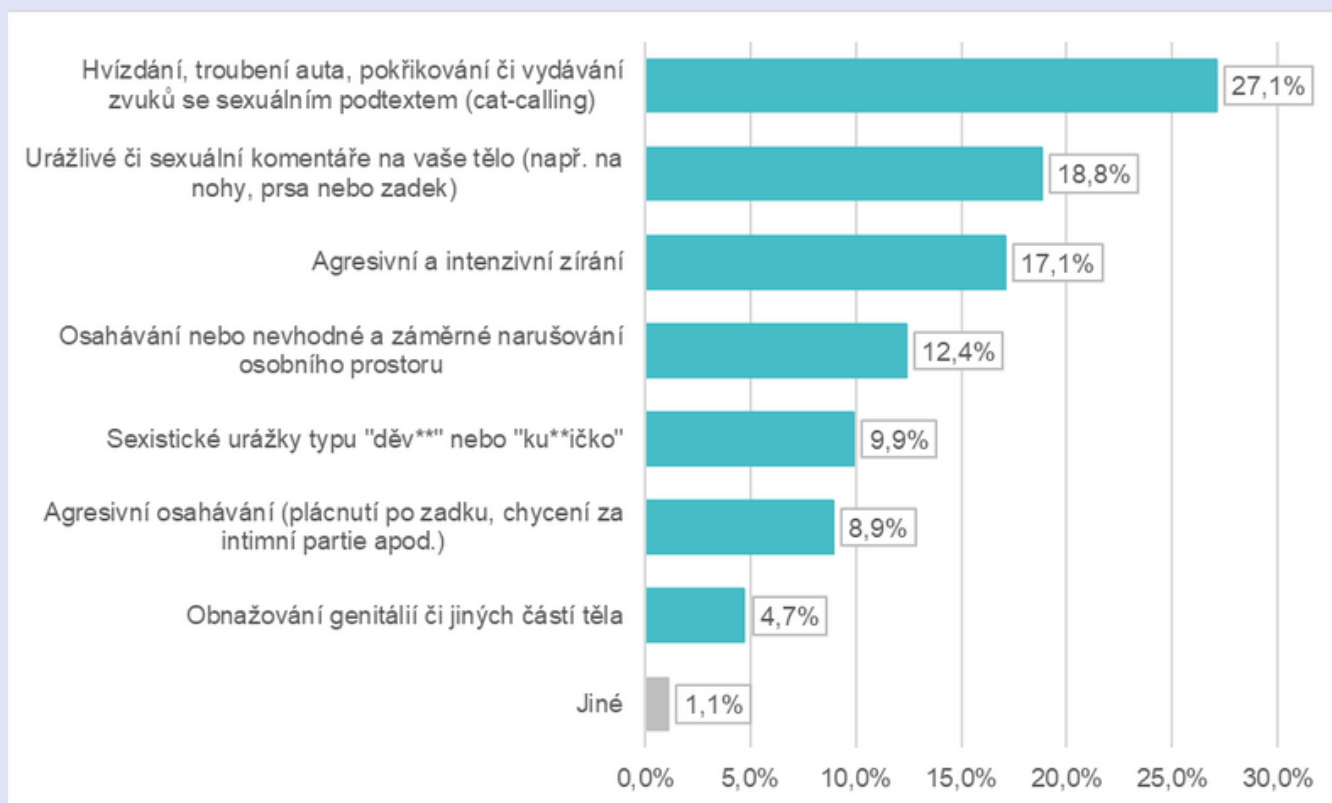

N=1625

3. ZAŽITÉ FORMY A MÍSTO SEXUÁLNÍHO OBTĚŽOVÁNÍ

Pouliční obtěžování může mít různé formy, nejčastěji se v odpovědích opakovaly verbální projevy jako je např. hvízdání nebo pokřikování a cat-calling (zhruba čtvrtina odpovědí), a v pětině případů také nevhodné komentáře týkající se vzhledu, podobně často bylo zmiňováno i nepříjemné zírání. V rámci možnosti „jiné“ respondentky vypisovali podrobnější informace a zmiňovaly i jiné formy obtěžování jako byly například nabídky k sexu, pronásledování, focení a natáčení, ale také dotěrnost a neodbytnost nebo různé kombinace.

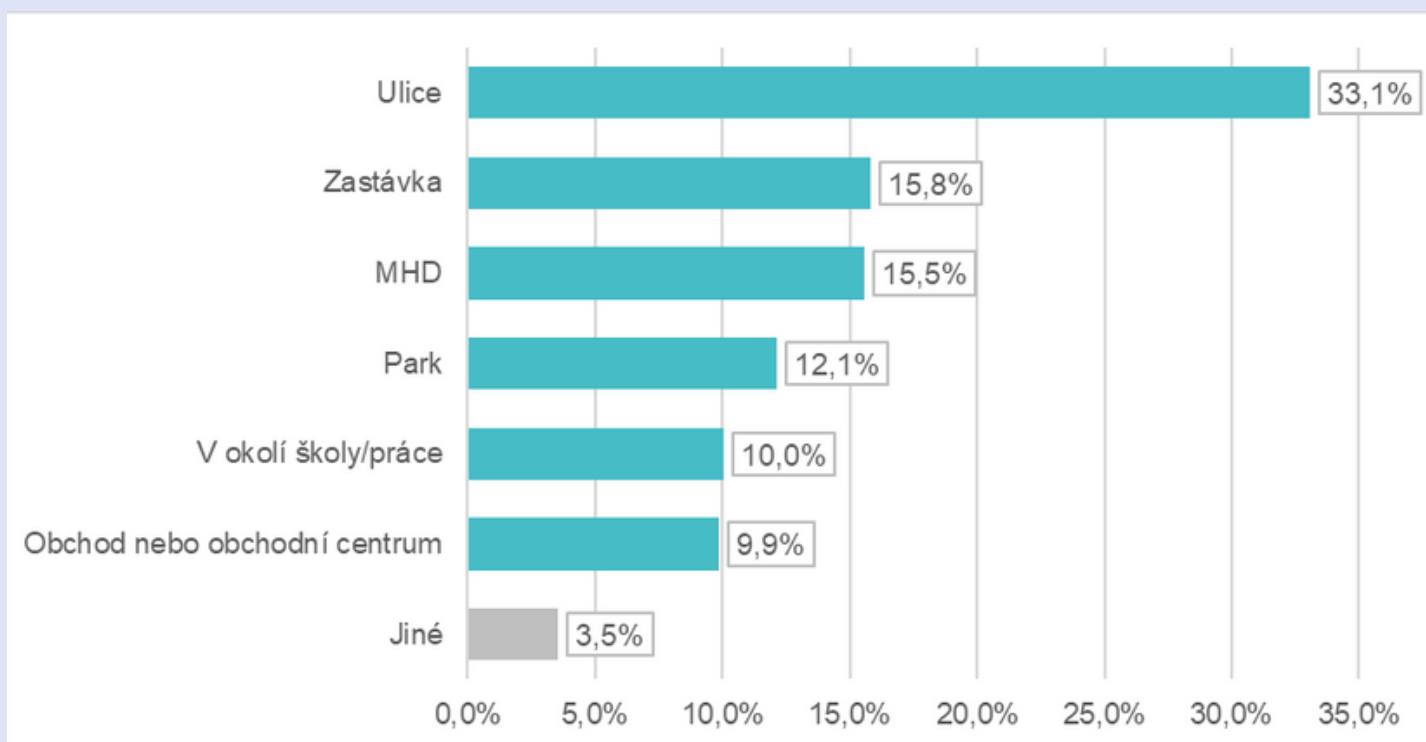
Graf č. 2: "Vyberte prosím způsob/y pouličního obtěžování, které jste zažila."

N=1626 (5614 ODPOVĚDÍ)

Co se týče místa, kde k sexuálnímu obtěžování dochází, třetina odpovědí uváděla, že přímo na ulici, relativně často ale také přímo na zastávkách nebo v městské hromadné dopravě. Skloňována byla i jiná veřejná prostranství jako jsou například parky nebo okolí práce nebo školy. Desetina odpovědí potom směřovala k obchodům a obchodním centrům. Mezi jiná místa, kde byly respondentky obtěžovány, patří ale také různé restaurace, bary, kluby nebo jiná kulturní zařízení, ale i koupaliště nebo přímo centrum města.

Graf č. 3: "Místo, kde k obtěžování došlo."

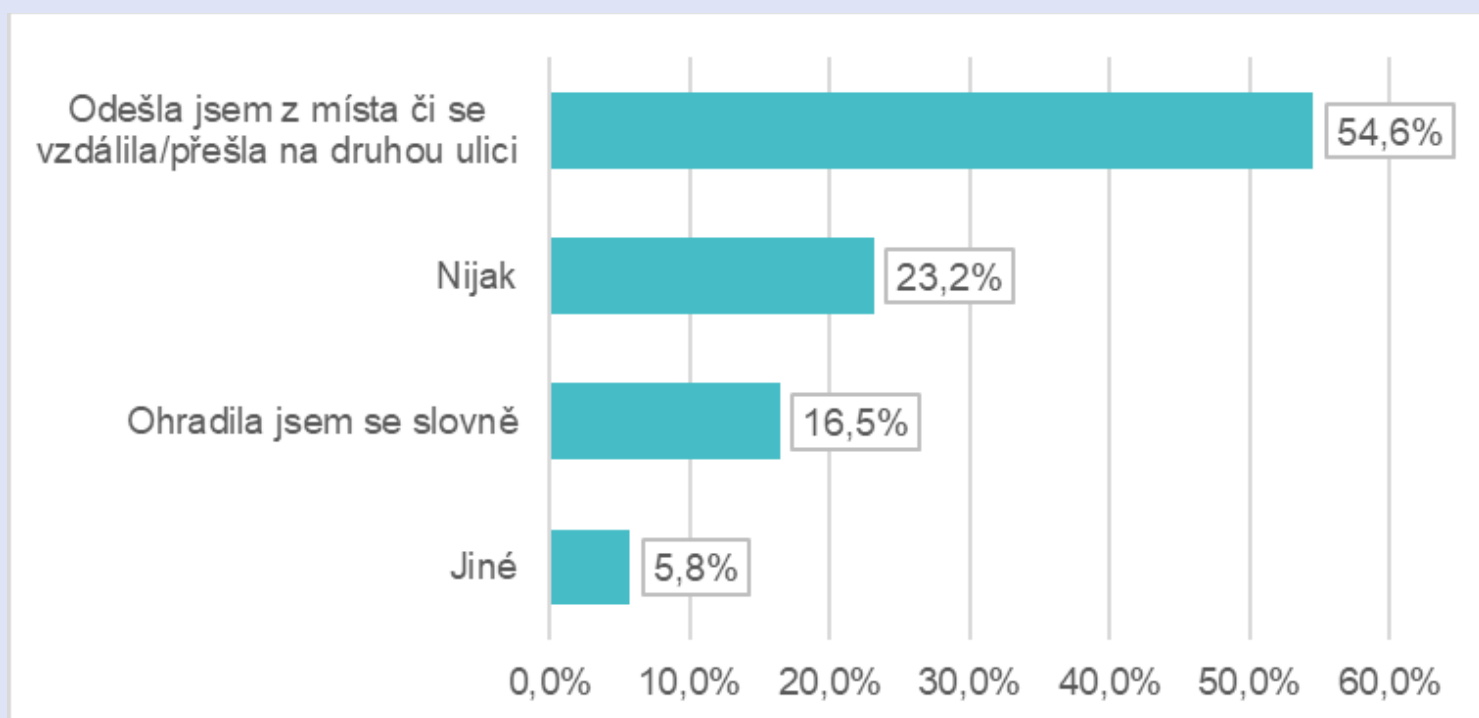

N=1626 (4669 ODPOVĚDÍ)

4. REAKCE A VYPOŘÁDÁNÍ SE SE SEXUÁLNÍM OBTĚŽOVÁNÍM

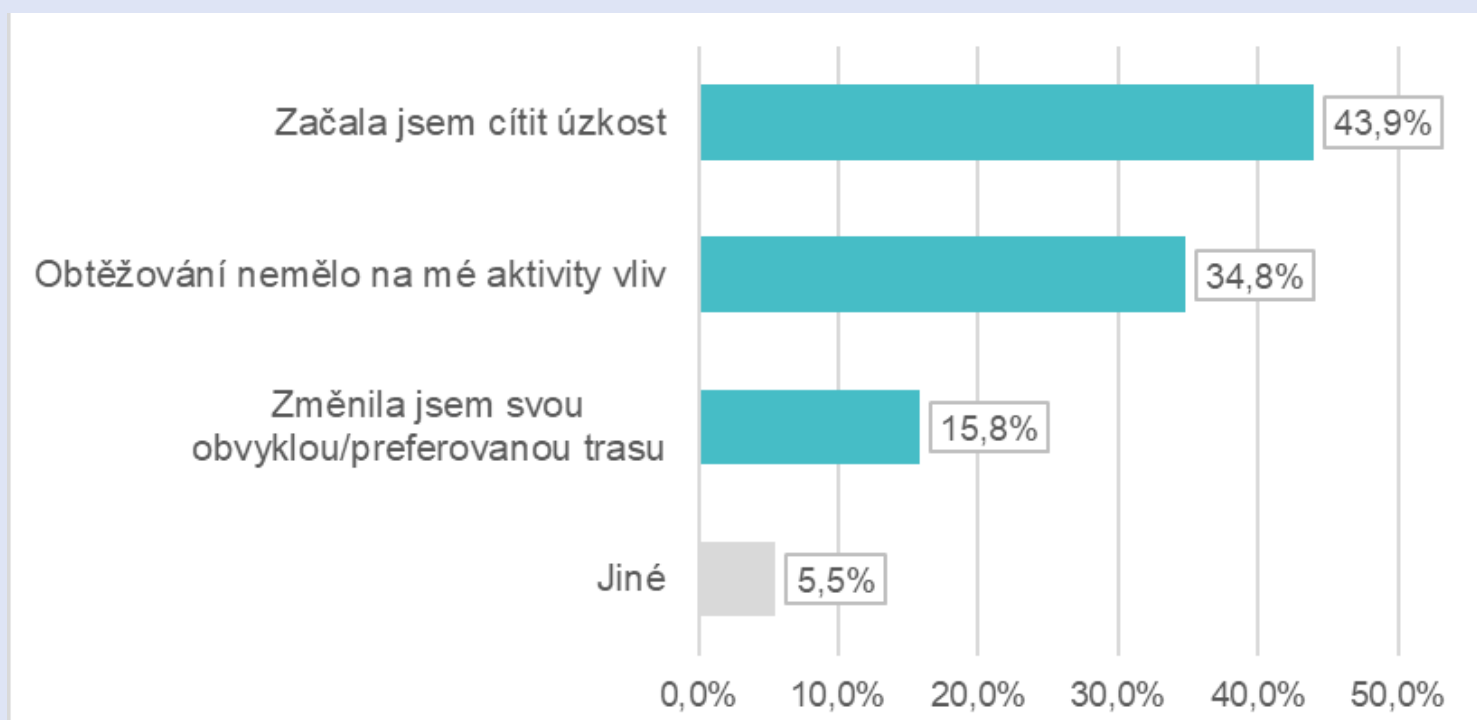
V rámci sexuálního obtěžování se také často řeší způsoby, jak se v takových případech zachovat. Více než polovina žen udává, že reaguje odchodem, čtvrtina potom, že takové chování zcela ignoruje. Jen o něco více než 15 % udává, že se proti takovému chování ozve. Ostatní ženy udávaly buď kombinaci určitých reakcí (např. slovní i fyzické ohrazení) nebo že reagují podle situace.

Graf č. 4: "Jak jste (na sexuální obtěžování) reagovala?"

Necelá polovina dotazovaných žen udává, že v nich sexuální obtěžování vyvolalo strach nebo až úzkost, a to ať už krátkodobou nebo i dlouhodobější. Necelá šestina kvůli zkušenosti s obtěžováním změnilo trasu do práce, do školy nebo i do obchodu. Celkem 44 žen uvedlo, že změnilo své návyky jako je třeba střídmejší styl oblékání nebo chování, několik málo také vyhledalo odbornou pomoc.

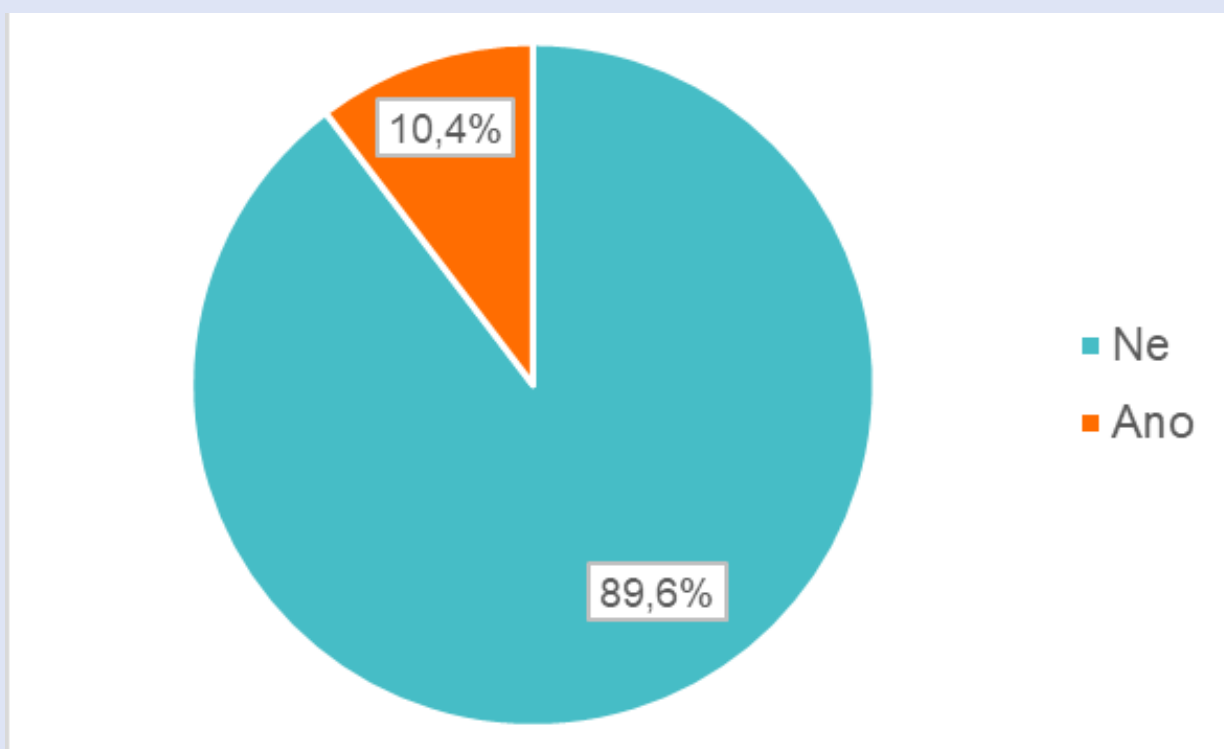
Graf č. 5: "Mělo pro vás obtěžování vliv na některou z uvedených aktivit?"

N=1596

Poslední otázka se týkala sexuálního obtěžování spíše okrajově. Cílem bylo zjistit, zda se ženy cítí ve veřejném prostoru bezpečně, když jdou večer domů úplně samy: 9 z 10 žen odpovědělo, že se bezpečně necítí.

Graf č. 6: "Když jdete večer sama domů, cítíte se bezpečně?"

N=1642

Složení řešitelského týmu:

Beat Sexism, z.s.
E-mail: beatsexism@gmail.com

Mgr. Michaela Kudrnáčová, MSc
E-mail: michaela.kudrnacova@soc.cas.cz